

Una altra lliçó provisional

Text > **MAR BOSCH**

Allò que som és el darrer assaig de Josep-Maria Terricabras, un recull que se'ns presenta a mode de precipitat químic, com la barreja dels plantejaments que li han servit a la vida, que se li han integrat a la carn de l'ànima, que se li han solidificat en *allò que és*. Un resultat, sempre provisional (com ho va ser la seva *ultima lectio* a la facultat), unes nocions per navegar que posa a la disposició de tots. I és que, tot i l'ambició intel·lectual, *Allò que som* no és només un desplegament d'aprenentatges o una exhibició de saviesa: som davant d'uns plantejaments que contenen una virtuosa vocació pedagògica i social.

Els temes d'alguns capítols es toquen i se superposen: d'on venim, on anem, com ens expressem, la consciència, la veritat, la mentida, la necessitat de pensar amb rigor o la urgència de posar la nostra humanitat al servei de la dignitat. També la mort, l'absència o la por, però sobretot la vida a través de tot, la vida que travessa com un llamp tots els plantejaments.

I què som, segons el filòsof? Som allò deixat en un món que ja fa temps que roda. Som allò que viu en un medi, el llenguatge, que hem de cuidar i respectar i tenir present sempre perquè també és creador com nosaltres: capaç del millor i del pitjor.

Terricabras ens presenta el seu tarannà, que seria desitjable que se'ns encomanés una mica a tots, tot i que això és difícil. Tanmateix, si ho voleu intentar, només cal mirar la realitat i qüestionar les veritats proposades, mantenir l'esperit crític i afinar els judicis. Res, poca cosa: promoure idees, raonar conviccions, projectar mirades per comprovar-ne l'interès i la força. «Voldria ajudar, doncs, a exercitar la defensa personal.» Ara bé, que quedi clar que aquest no és un llibre d'autoajuda. És el treball d'un pensador potent, una bondat en les intencions i en la visió de l'altre, entès com algú que aprèn al costat dels qui en saben. Al més pur estil de la modèstia socràtica, l'autèntica. De les que ja no es gasten.

És per això que tinc la sensació que si el llibre s'hagués titulat *Notes/Apunts/Propostes per a un costumari banyolí* la cosa hauria vingut més rodada. Amb el nou títol, assumiríem com a normal que deixés propostes per a futurs estudis (del mateix autor o d'estudiants de batxillerat), que hi hagués desequilibris en els tractaments dels diferents costums o en l'aclariment d'alguns conceptes, que no sempre quedés clar si la informació és collita de l'autor o si prové d'Hostench, Comerma o Constans. Tal vegada amb el nou títol ens podríem empassar greus reduplicacions com «una persona moribunda agonitzant», «els primers

costums referenciats per Comerma fan referència», «la tradició de fer els tradicionals pessebres», «però la màgia i l'atracció i màgia d'aquest paratge», etc.

Tanmateix, un títol que ens convida a un contingut diferent del que ofereix és un problema menor. Importa molt més el treball d'investigació i l'esforç per compartir-lo. És per això que us recomano que llegiu el llibre. Us agradarà i us ho passareu bé. És un llibre digne de la passió i els coneixements del seu autor, mentre esperem una nova edició en la qual ell estiri tots els fils que deixa anotats; una nova edició que sigui, definitivament, un costumari banyolí.

